

Viestinnän opettajat puolustavat ajattelu-, luku- ja kirjoitustaitoja tekoälymurroksessa

4.8.2026

Viestinnän ja vuorovaikutuksen tieteellisessä aikakauslehti *Prologissa* tammikuussa 2026 julkaistu vertaisarvioitu tutkimus osoittaa, että tekoälyn käyttö opetuksessa herättää ammattikorkeakoulujen viestinnän opettajissa sekä innostusta että epäilyksiä. Tutkimusaineistossa esitetty huoli tiivistyy kysymykseen *Mitä tapahtuu oppimiselle?*.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun Noora Kivimäen ja Elisa Kannaston selvityksessä *”Pyyhkäisee kuin kulovalkea ja valtavalla vauhdilla” – Ammattikorkeakoulujen viestinnän opettajien käsityksiä tekoälymurroksesta* viestinnän opettajat kuvasivat näkemyksiään sekä tekoälyn viestinnän opetukseen tarjoamista mahdollisuuksista että huolista, jotka liittyvät heidän mukaansa erityisesti ajattelun, lukemisen ja kirjoittamisen taitoihin. Kyselyyn vastasi 23 viestinnän opettajaa eri ammattikorkeakouluista ympäri Suomen keväällä 2024.

Tukiäly vai oikotie?

Opettajien mukaan opiskelijat käyttivät lukuvuonna 2023–2024 tekoälyä viestinnän opinnoissa etenkin tekstin tuottamiseen ja kirjoitusprosessin eri vaiheisiin, kuten ideointiin, tekstin jäsentelyyn, lähteiden etsimiseen ja editointiin. Näissä käyttötavoissa opettajat näkivät myös mahdollisuuksia. Tekoäly voi opettajien mukaan toimia sparraajana, *tukiälynä,* joka auttaa opiskelijaa kehittämään tekstiään palautteen avulla ja jäsentämään ajatuksiaan silloin, kun niiden pukeminen kirjalliseen muotoon on hankalaa. Opettajat halusivatkin tukea

opiskelijoita tällaisessa tekoälyn *valjastamisessa* oman ajattelun tehostamiseen, ei sen ulkoistamiseen.

Tuloksissa korostui opettajien huoli siitä, että tekoäly houkuttelee opiskelijan oikoreitille. Jos teksti syntyy puoliautomaattisesti tekoälyn avulla, opettajat kokivat vaarana olevan, että opiskelijan omalle pohdinnalle ja kirjoittamisen kautta tapahtuvalle oppimisille ja ymmärtämiselle ei jää sijaa. Vastausten perusteella oppimiseen oli perinteisesti suhtauduttu pitkäjänteistä työtä ja ponnistelua vaativina tekoina, ja osa vastaajista kuvasikin pelkoaan siitä, että opiskelijoiden ajattelu köyhtyy ja kirjoitustaito heikkenee, jos oppimisprosessissa oiotaan tekoälyn avulla.

Yksi tutkimuksen tärkeimmistä havainnoista liittyy tekoälytaitojen eriytymiseen ja siten tasa-arvoon. Opettajat arvioivat sekä omien että opiskelijoiden tekoälytaitojen vaihtelevan merkittävästi, opiskelijoiden osalta jopa alakohtaisesti. Tämä herätti sekä vastaajissa että tutkijoissa huolen tekoälytaitojen eriytymiskehityksestä ja uusien digitaalisten kuilujen syntymisestä. Opettajat kokivat omalta osaltaan vastaavansa tulevien ammattilaisten luku- ja kirjoitustaidon ja luovan ja analyyttisen ajattelun kehittämisestä. Tekoälymurros herättikin voimakasta huolta siitä, miten teknologian käyttöönotto ja siihen liittyvä vaihteleva osaaminen vaikuttaa näiden oppimistavoitteiden saavuttamiseen.

Viestinnän opetus rakentaa asiantuntijuutta

Tutkimuksen perusteella viestinnän opetuksessa olisi opettajien mukaan tärkeää painottaa opiskelijoiden lukutaidon vahvistamista, mukaan lukien tekoälylukutaidon tukemista: kykyä arvioida erilaisia sisältöjä, käyttää lähteitä eettisesti ja ymmärtää ja soveltaa tietoa oman alan viestinnässä. Oma erityinen painopisteensä on myös itseilmaisun, luovan ajattelun ja ajatusten sanallistamisen tukeminen. Tekoälyn käytössä nähtiin myös mahdollisuuksia oppimisen tukemiseen, jos sitä käytetään harkiten.

Tutkimus alleviivaa viestinnän opetuksen merkitystä osana korkeakouluopintoja. Tekoälyn käyttöönotto tekee siitä entistä ajankohtaisempaa ja vahvistaa monen korkeakoulun opintoihin kuuluvan viestintätaitojen yleisopintojakson asemaa. Tulokset myös omalta osaltaan osoittavat ammattikorkeakoulun viestinnän opettajien sitoutumisen omaan asiantuntijuuteensa. Työelämässä tarvitaan tekoälyaikakaudella yhä vaativampia luku-, kirjoitus- ja ajatteluntaitoja, ja viestinnän opintojaksot ovat keskeinen paikka kehittää näitä valmiuksia.

Tutustu Prologissa julkaistuun artikkeliin:

Kivimäki, N., & Kannasto, E. (2026). ”Pyyhkäisee kuin kulovalkea ja valtavalla vauhdilla” – Ammattikorkeakoulujen viestinnän opettajien kokemuksia ja näkemyksiä tekoälymurroksessa. *Prologi – Viestinnän ja vuorovaikutuksen tieteellinen aikakauslehti, 22*(1), 52–70. https://doi.org/10.33352/prlg.148207**Noora Kivimäki**
FM, viestinnän ja suomen kielen lehtori
SEAMK

Elisa Kannasto

FT, koulutuspäällikkö, Master School
SEAMK